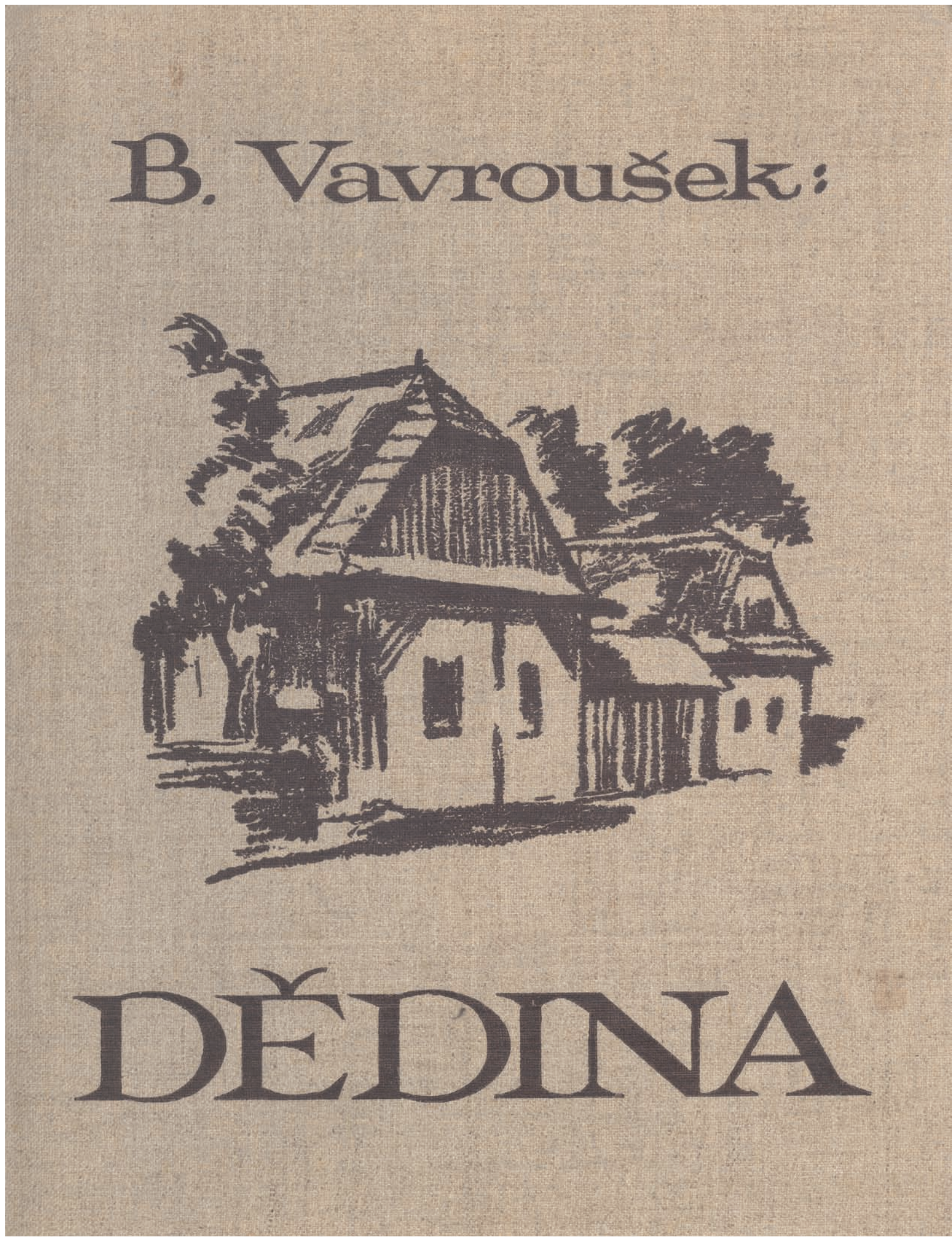
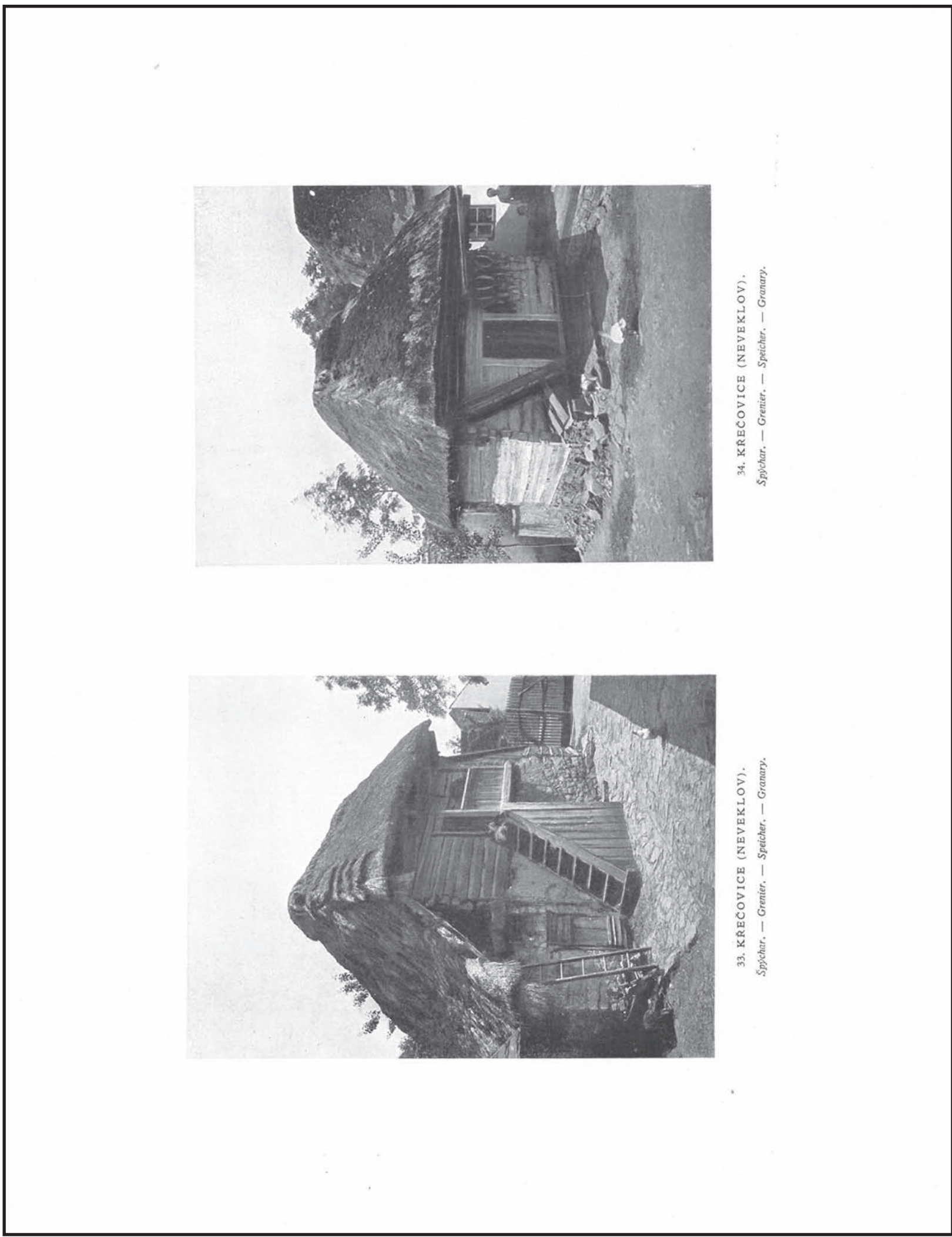

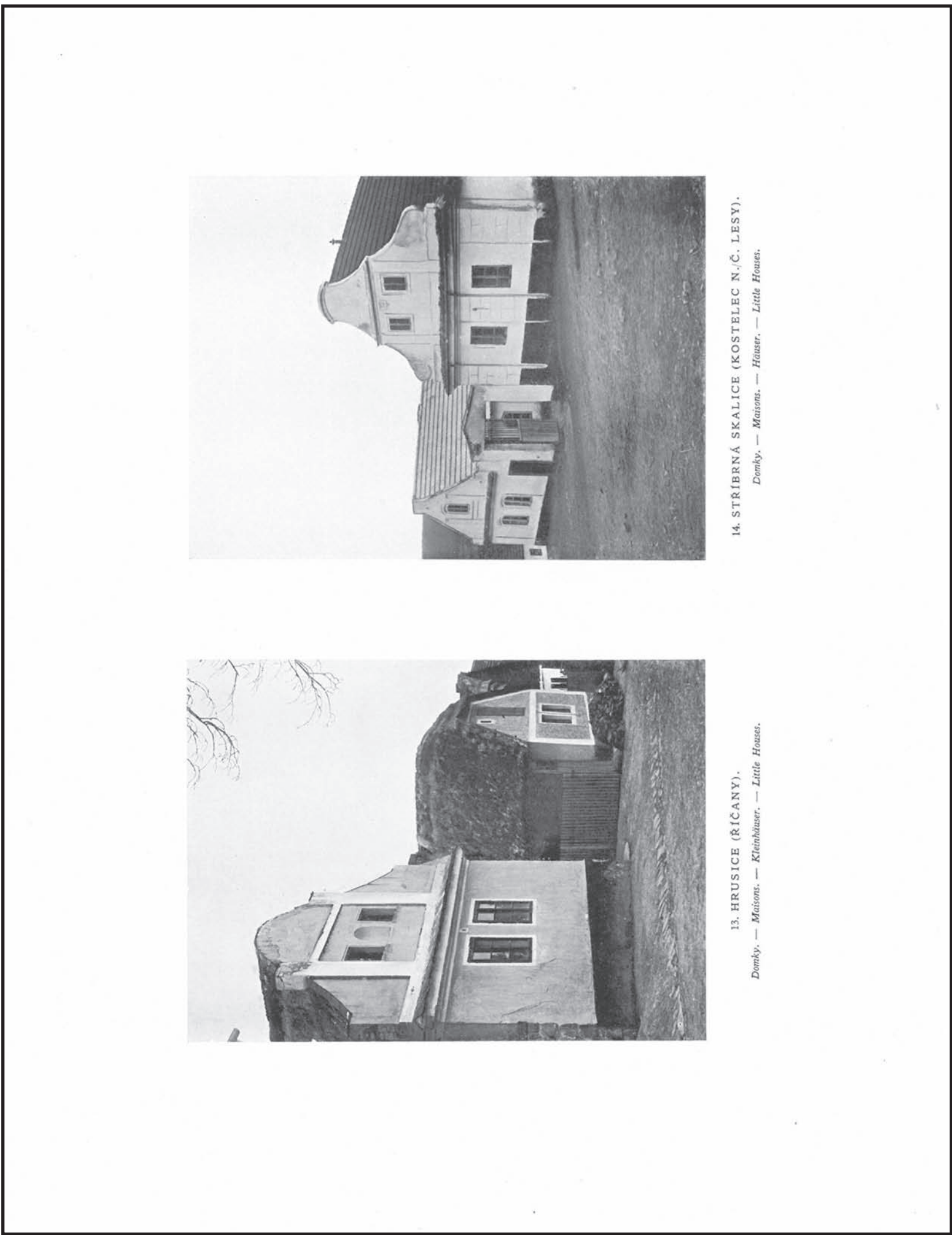

• **Dědina:** 516 fotografií lidových staveb v republice Československé. Praha: Vesmír, 1925.

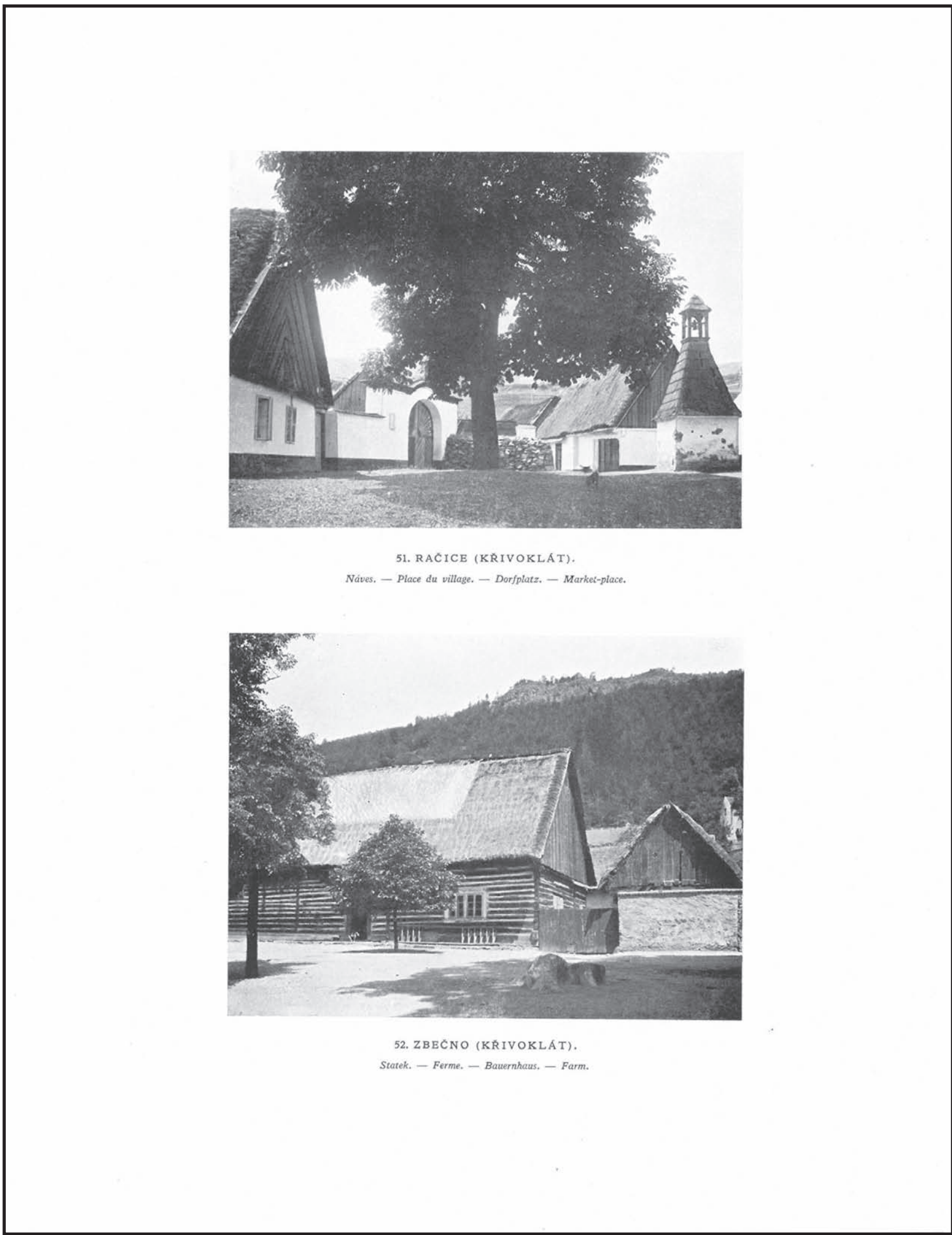
33, 34 Křečovice (Neveklov),

Ve středních Čechách jižně od Prahy (zejména na Sedlčansku) bylo ještě možné sledovat objekty ze starší, “dřevěné” fáze výstavby z 18. století, mezi nimi archaické sýpky, přízemní i patrové, s valbami a doškovou krytinou.

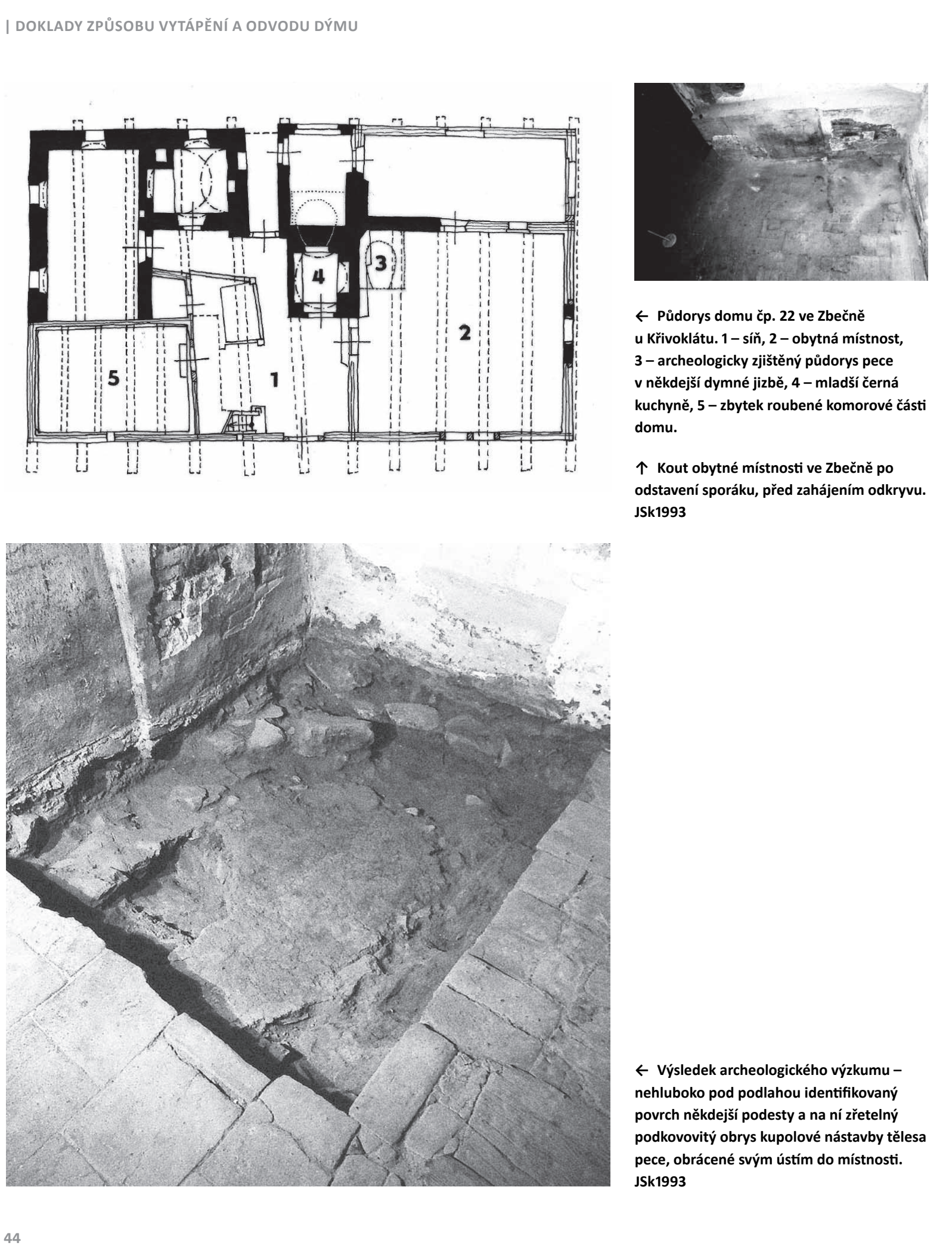
13 Hrušice (Říčany),
14 Stříbrná-Skalice (Kostelec nad Černými lesy).

V okolí Prahy se Bohumil Vavroušek vícekrát zaměřil na záznamy zdejšího častého užití selskobarokních štítových motivů na zděných domech z 19. století.

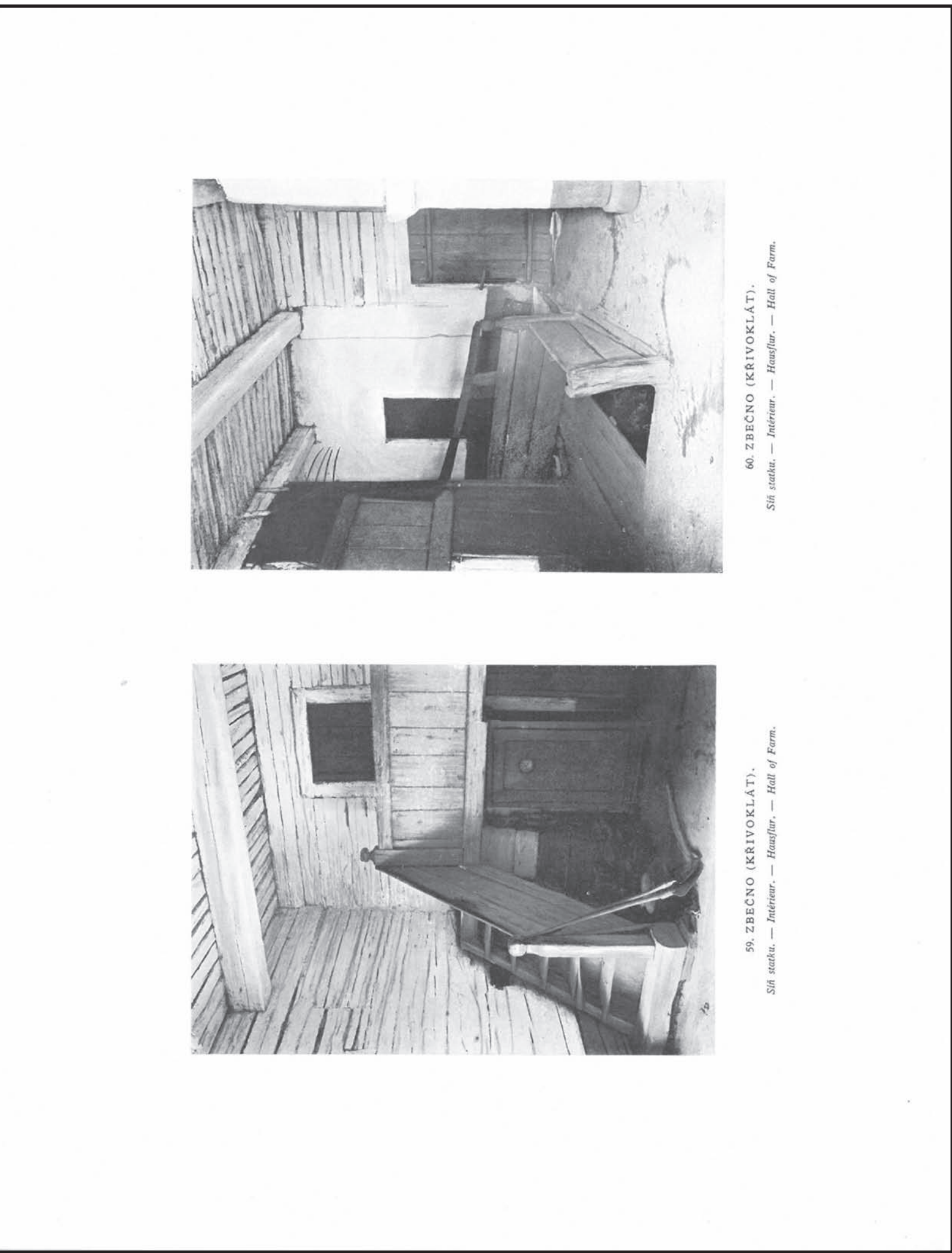
52 Zbečno čp. 22 (Křivoklát).

Pozoruhodný dům – Hamousův statek, někdejší rychta – stále existuje, dokonce jako přístupná památka s dobře poznanou historií a složitou stavební minulostí od 16. do 20. století.

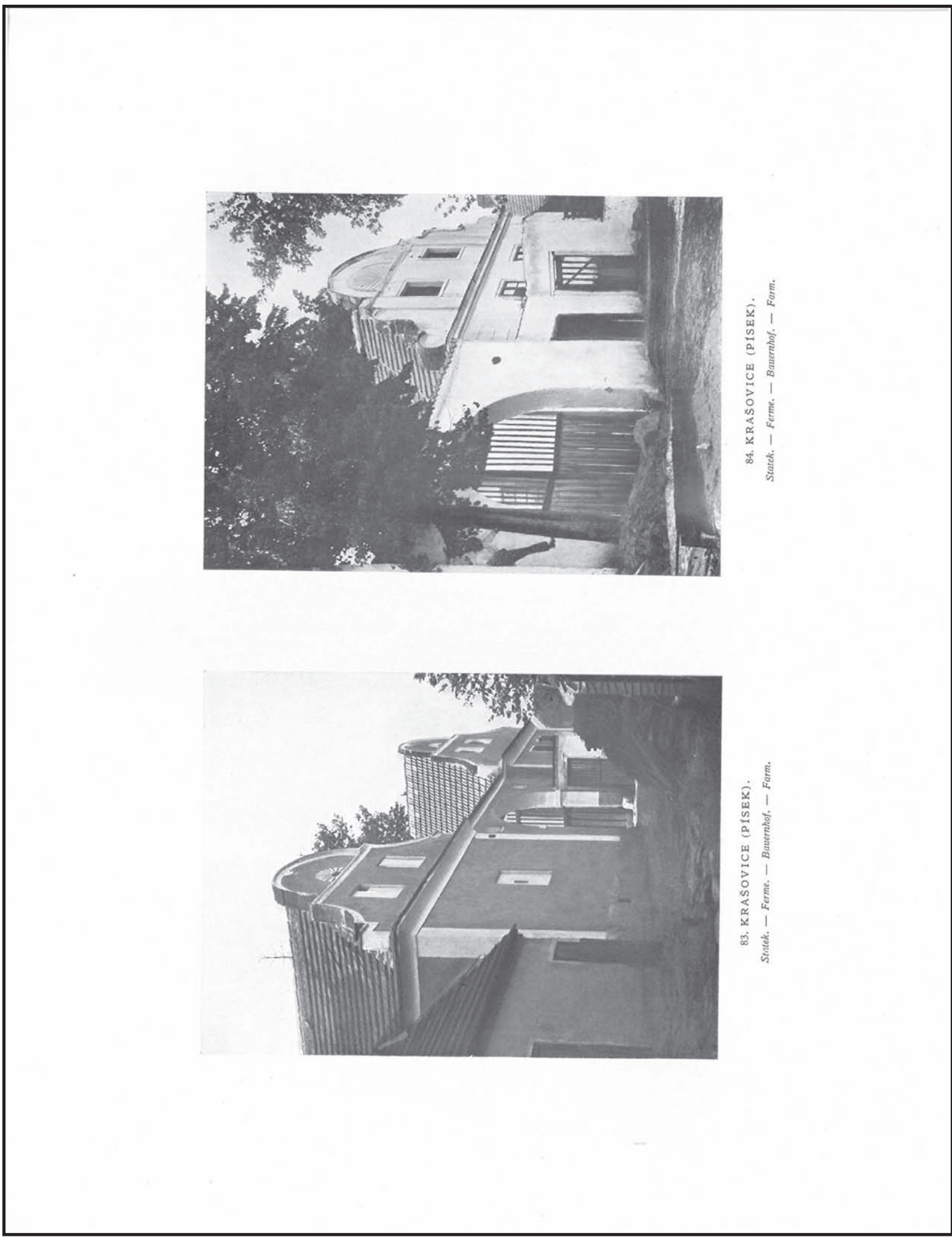
■ Půdorys a výsledky archeologického výzkumu domu čp. 22 ve Zbečně u Křivoklátu.

ŠKABRADA, Jiří, Zuzana SYROVÁ-ANÝŽOVÁ, et al. *Nejstarší venkovské domy ve východních Čechách*. Pardubice: Univerzita Pardubice, Fakulta filozofická; Brno: Společnost pro obnovu vesnice a malého města, z. s., 2018, s. 44.

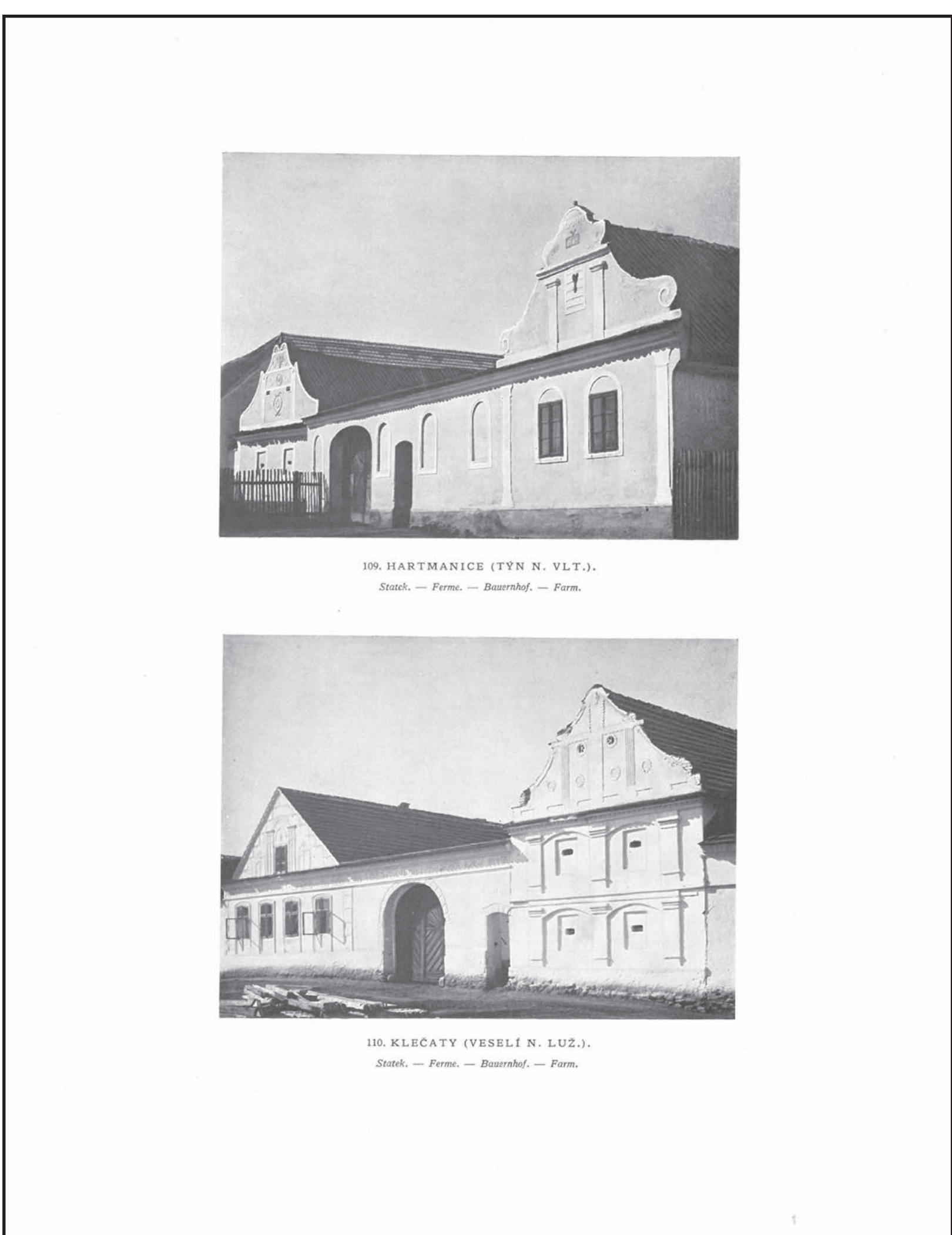
59, 60 Zbečno čp. 22 (Křivoklát).

Další snímky ze slavného domu – z interiéru vysoké síně s pavlačí u komor, které tvoří nejstarší část domu.

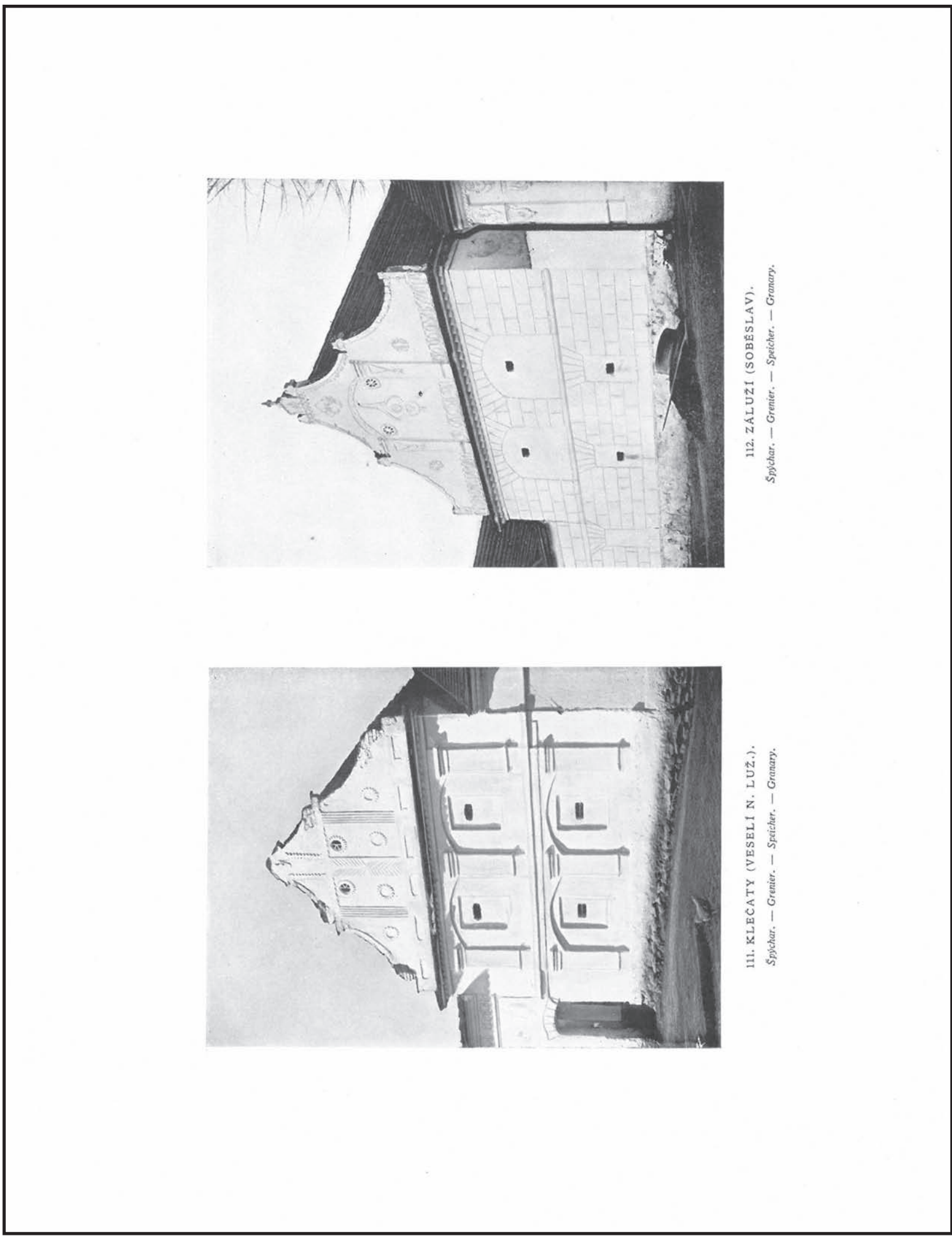
83, 84 Krašovice (Písek).

V jižních Čechách se opět na více záběrech zachytila štítová průčelí selského baroka z doby kolem poloviny 19. století.

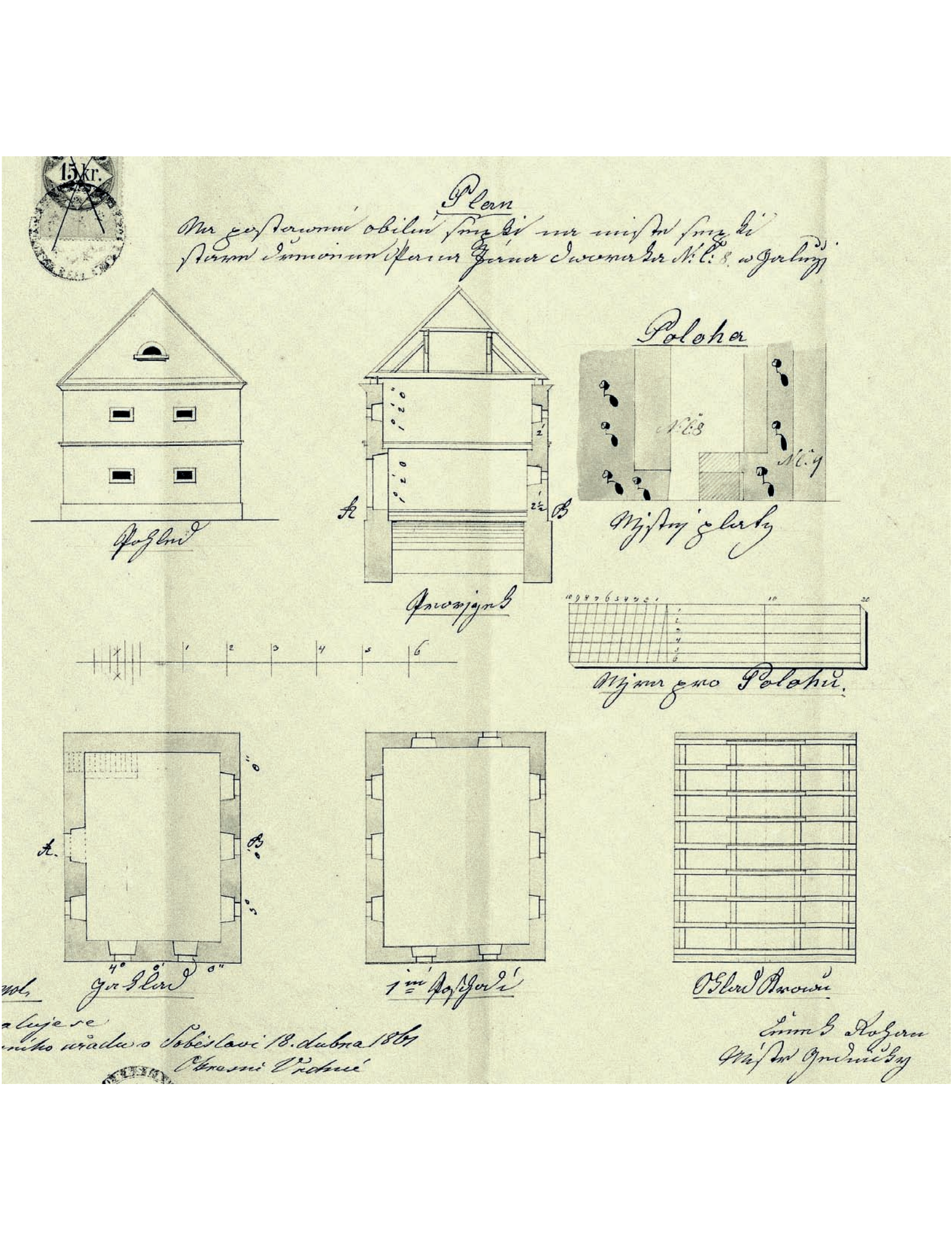
110 Klečaty čp. 13 (Veselí nad Lužnicí).

K lepšímu poznání jihočeského selského baroka dnes přispívají i stavební plány. I pro tento ikonický statek na soběslavsko-veselských Blatech se shodou okolností zachoval projekt (z r. 1856 od Vincence Rohana) na zděnou přestavbu jeho do té doby dřevěné výstavby.

112 Záluží u Vlastiboře čp. 8 (Soběslav).

I pro stavbu této známé sýpky se zachoval projekt, v řešení průčelí výrazně odlišný od bohatě zdobené realizace.

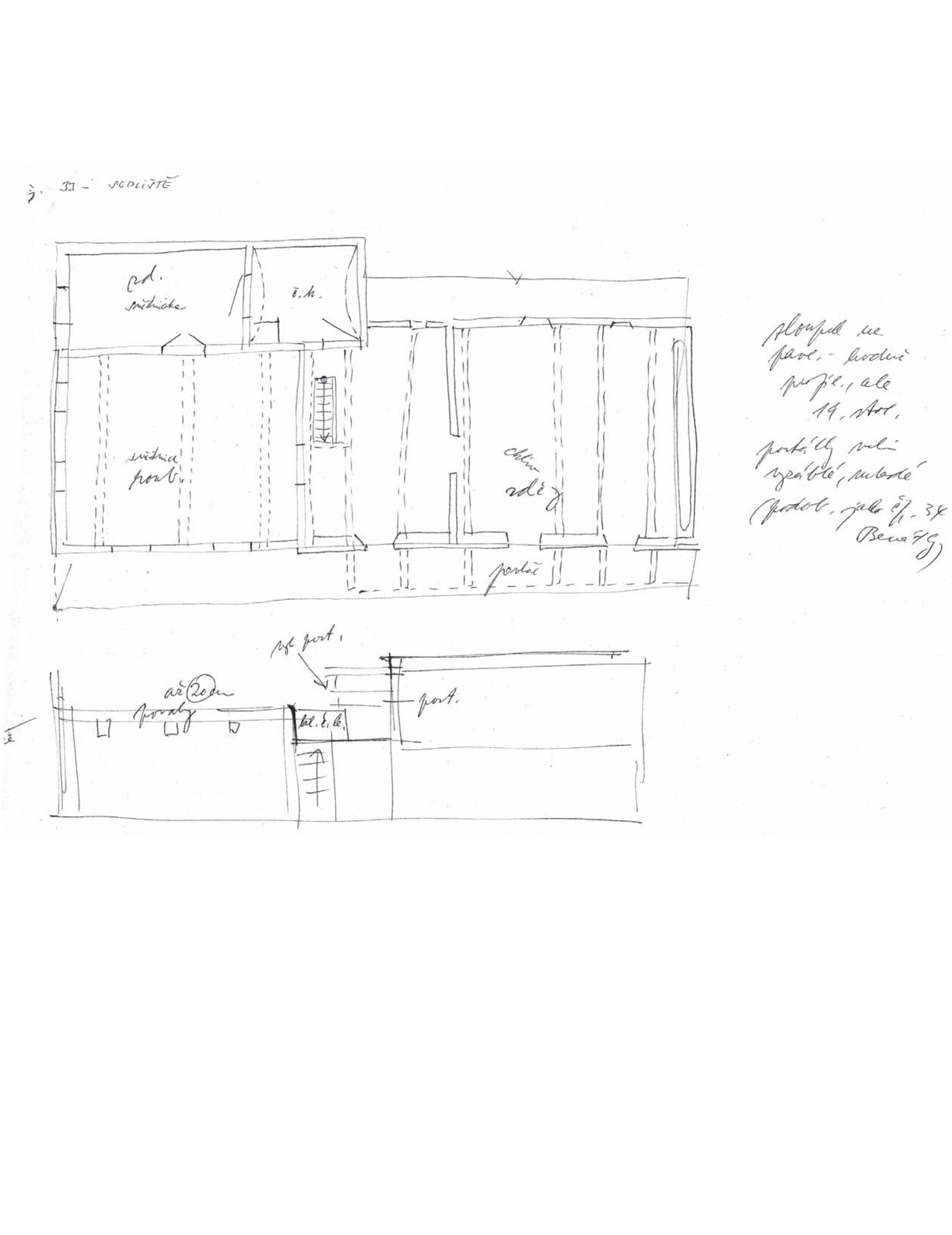

■ Projekt Čenka Rohana z roku 1857 pro stavbu sýpky v usedlosti čp. 8 v Záluží u Vlastiboře (SOKA Tábor, OÚ Soběslav, 1856–1868; Jiří Škabrada 1995).

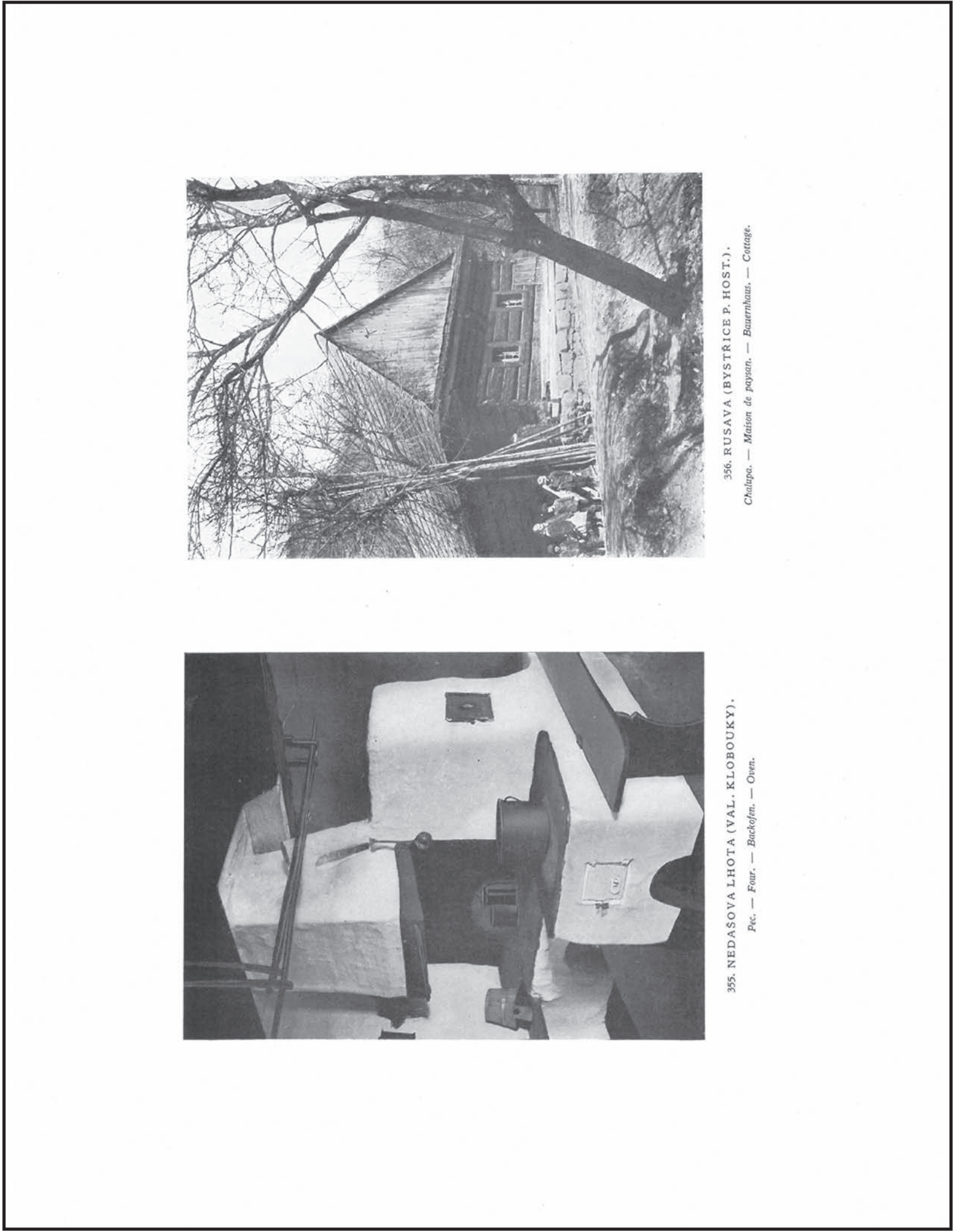

146 Sedliště u Litomyšle čp. 33 (Litomyšl).

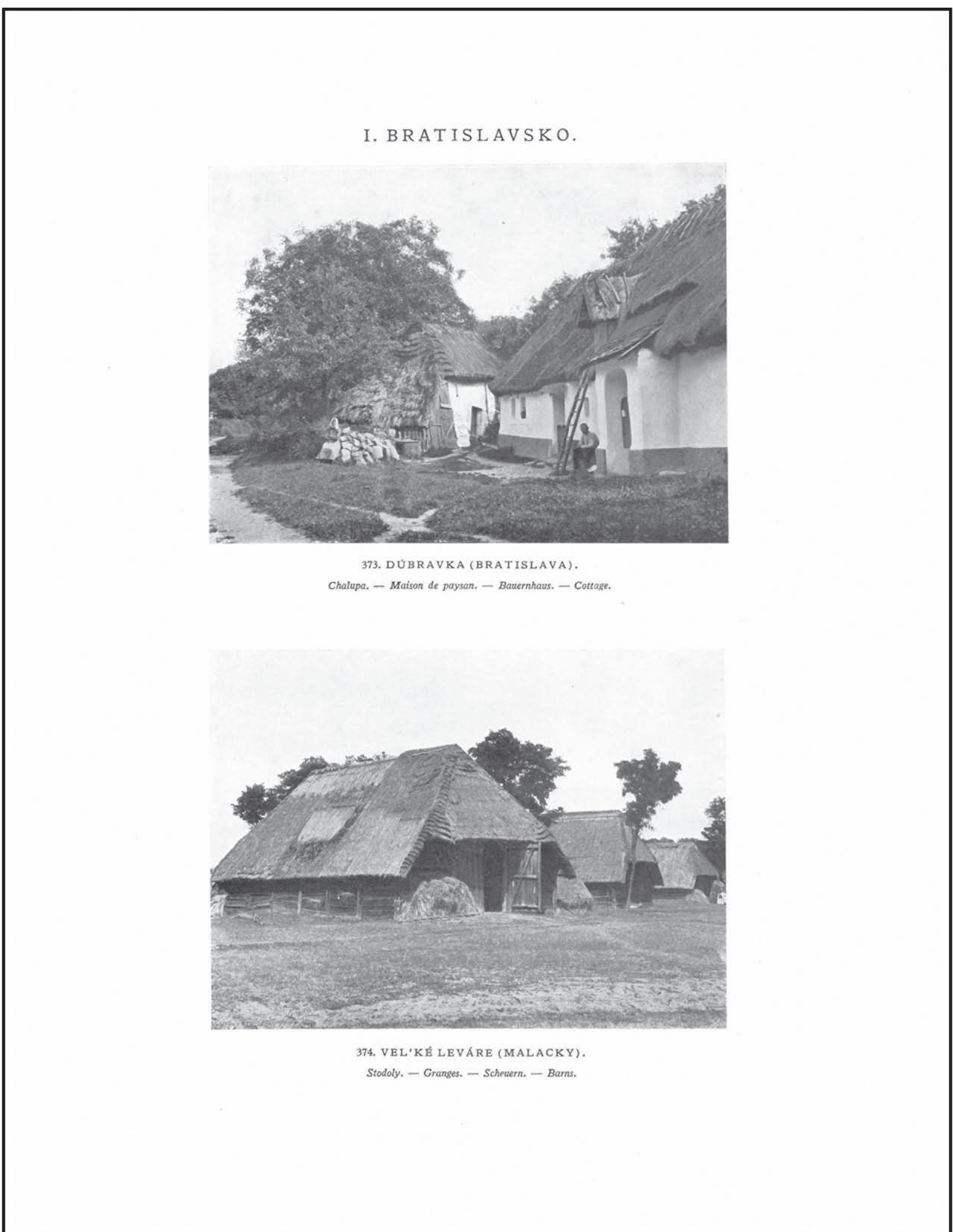
Dům někdejšího výměnku velké usedlosti čp. 8 se podařilo před zbořením alespoň orientačně dokumentovat. Objekt byl relativně mladý (z počátku 19. století), ale měl archaickou prostorovou skladbu s relativně vysokou světnicí a patrovým blokem komor.

■ Skica půdorysu a podélného řezu (J. Syrový a J. Škabrada, 1989; v poznámce u odkazu na Benátky má být uvedeno čp. 32).

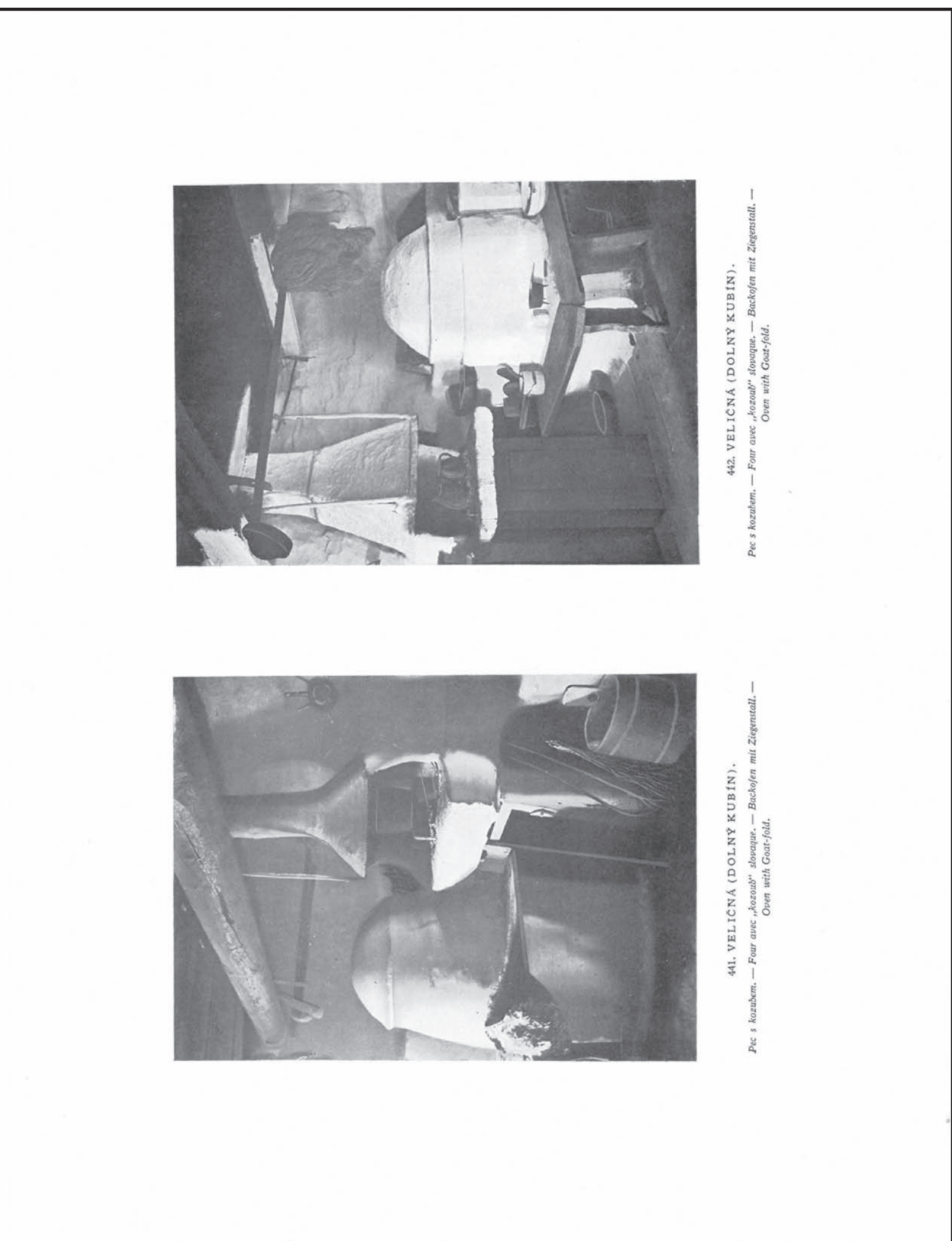
355 Nedašova Lhota (Brumov).
Regionálně charakteristické archaické topeniště v polodymné jizbě, doplněné už o novodobou sporákovou plotnu.

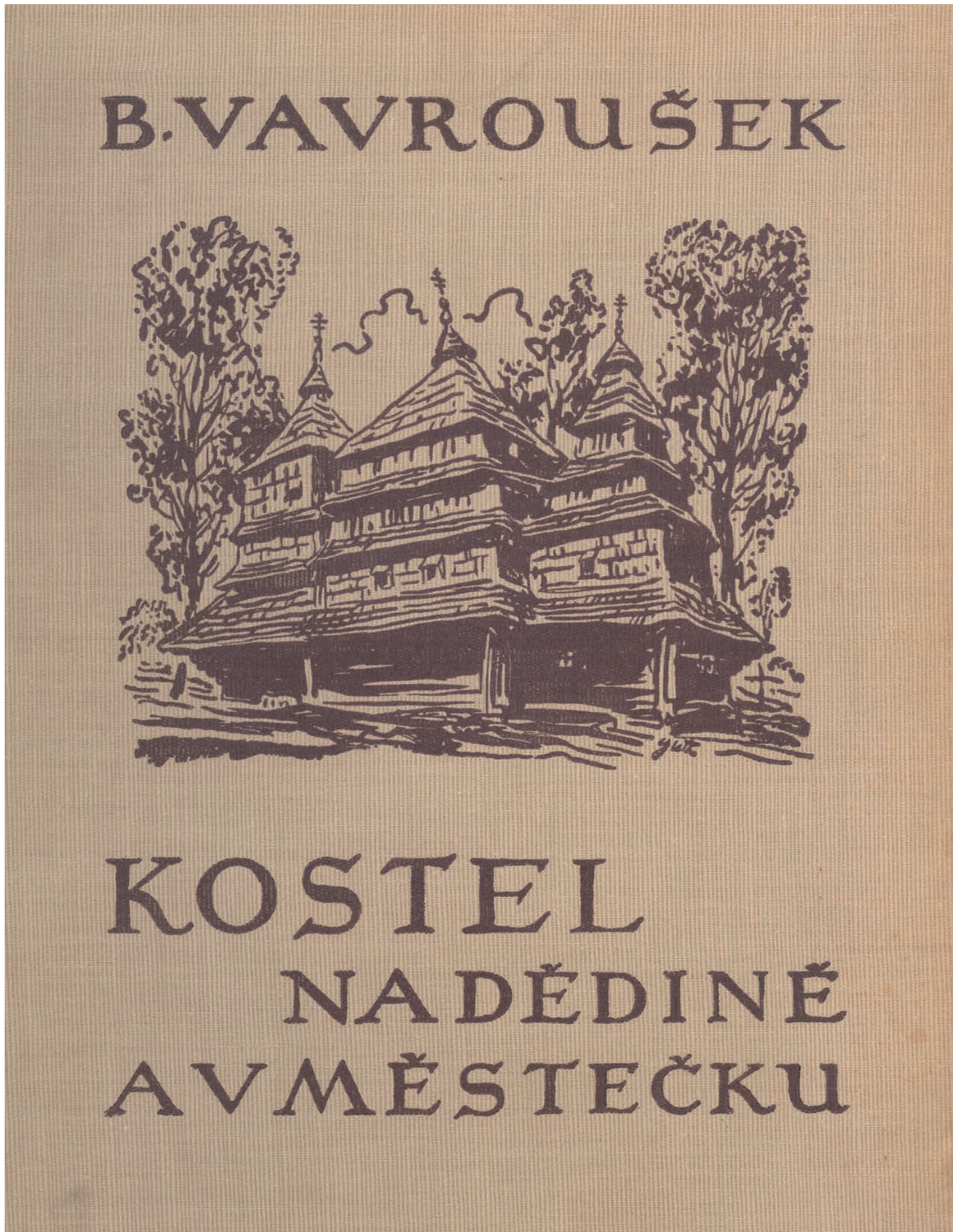
374 Velké Leváře (Malacky).
Podélně průjezdné stodoly, které se stavěly v rozsáhlé nížinné oblasti pod karpatským obloukem na rozhraní střední a východní Evropy, ve starším dřevěném provedení - s lehkou rámovou konstrukcí a doškovou krytinou.

393 Slovenský Grob (Pezinok), 394 Viničné, dříve Šveinsbach (Pezinok).
Dnes už lépe srozumitelná ornamentální výmalba někdejších černých kuchyní - velmi mladých a s brzy zrušenou funkcí, jejichž prostory se používaly pro uplatnění dekorativní výzdoby.

441, 442 Veličná (Dolný Kubín).
Archaismy ve vytápěcím a osvětlovacím systému, které se ve 20. století v Čechách už zachytit nedaly - kupolově završená válcová kamna a nástěnné osvětlovací krby s dymníky trychtýřových tvarů, zavěšenými ze stropu.

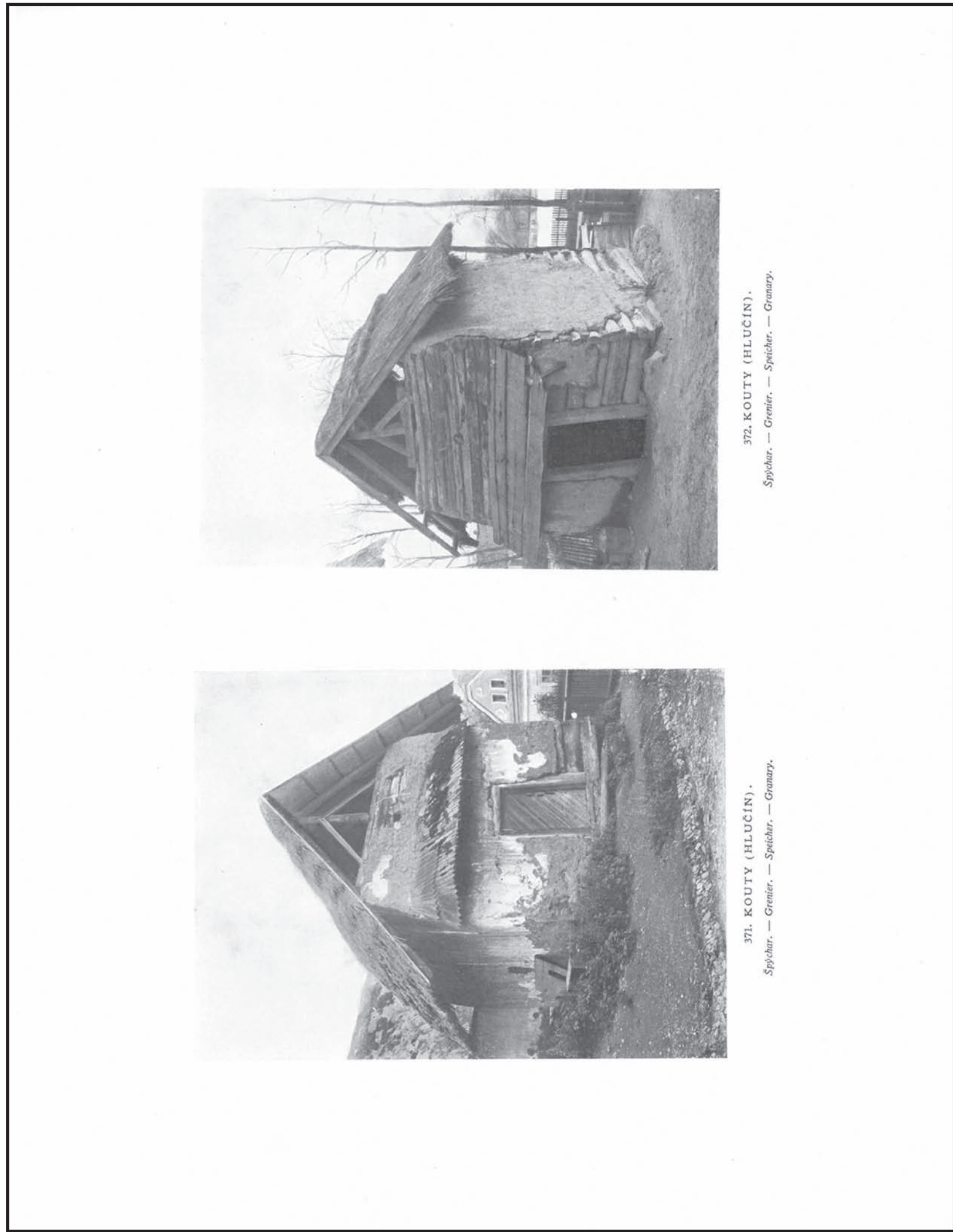

Kostel na dědině a v městečku:
615 fotografií církevních lidových staveb v republice Československé.
Praha: Kvasnička a Hampel, 1929.

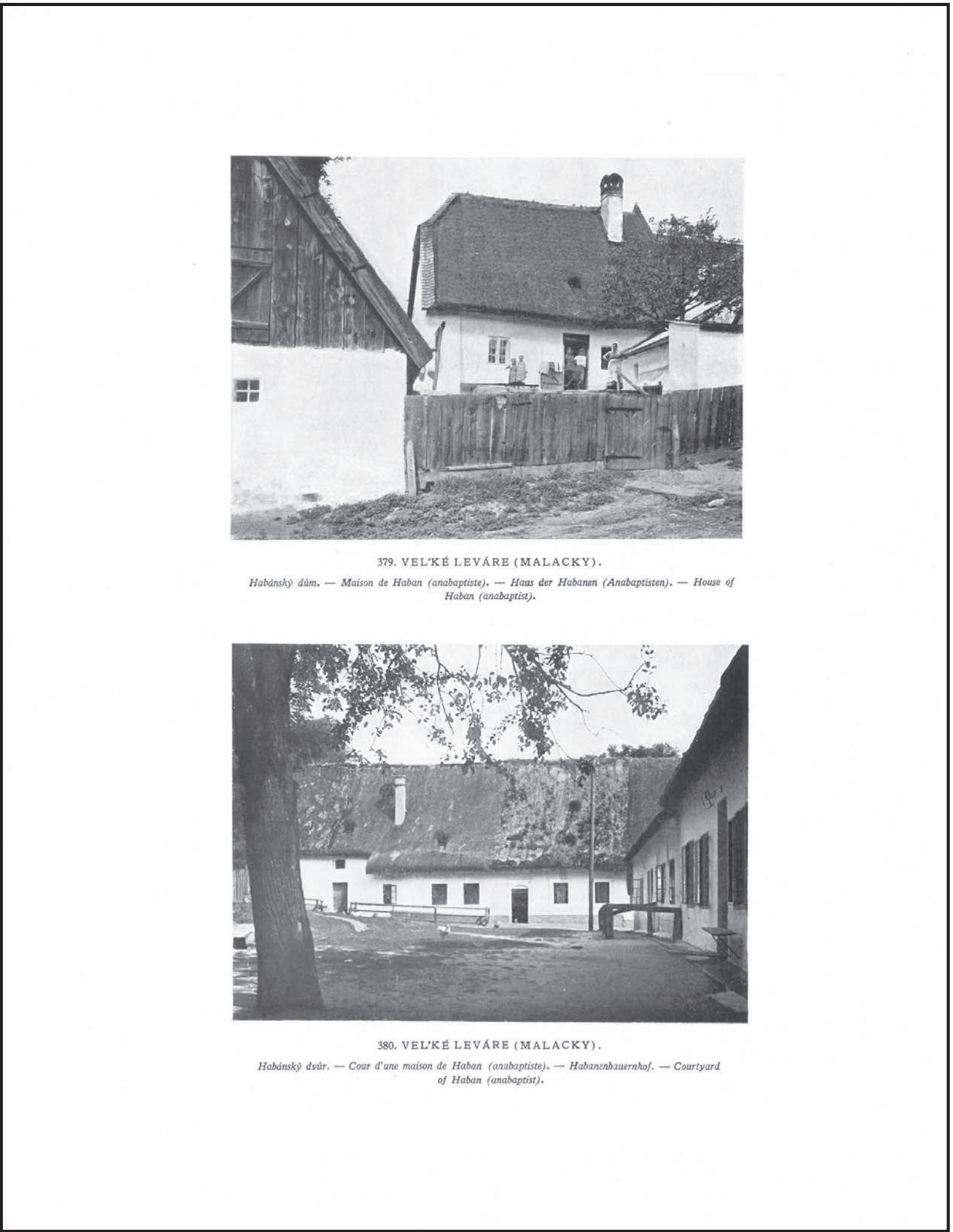

395 Rtně v Podkrkonoší (Úpice).
Dřevěná zvonice má vysoký osmiboký šikmý spodní plášť, který zakrývá vnitřní nosný hranol štenýřů, zpevněný zavětrováním dřevěnými kříži a vloženými patry a podepřený na všech stranách mohutnými systémy šikmých vzpěr. Na něm je položeno konstrukčně samostatné přesahující zvonové patro, završené štíhlou jehlanovitou střechou. Na roštu podlahových trámů zvonového patra spočívá rovněž zcela samostatná vzpěradlová zvonová stolice. Jde tedy o doslovný konstrukční popis principu zděné zvonice do dřeva: v trojúhelníkové stolici se eliminuje dynamické namáhání pohybem zvonnů, a celá stolice tedy zatěžuje nosné štenýřové „stěny“ pouze ve svislém směru, což plně vyhovuje statickým vlastnostem štenýřového hranolu. Stavbu završuje neobyčejně štíhlá a vysoká střecha. Zvonice dnes ojedinělého typu (jinde v Čechách má analogii jen v přistavěné zvonici v Mnichovicích). Představuje jednak doklad archaické konstrukce zvonice, jednak ztělesnění principu gotické vertikality a je jednou z nejcennějších českých dřevěných zvonice vůbec. Tomáš Kyncl ji dendrochronologicky datoval do roku 1591/1592, a to jak nosnou konstrukci, tak zvonovou stolici i krov. Jde o doklad přežívání starší konstrukčně architektonické tradice ve východních Čechách v době ještě živé pozdní gotiky, které je pak pro celou východočeskou oblast v souvislosti s vývojem zvonice typické i pro celou další dobu.

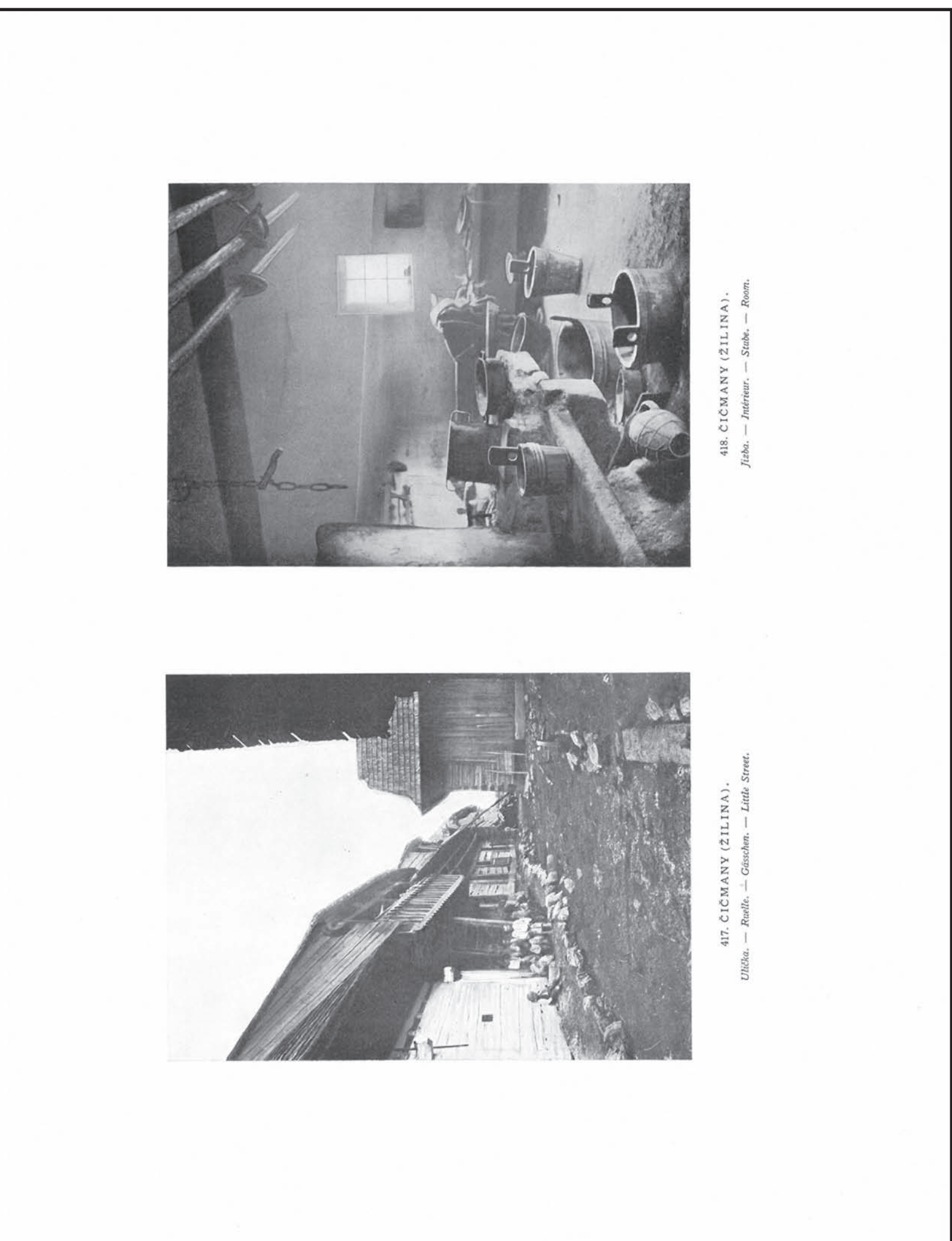
Zaměření: Karel Kuča 1983

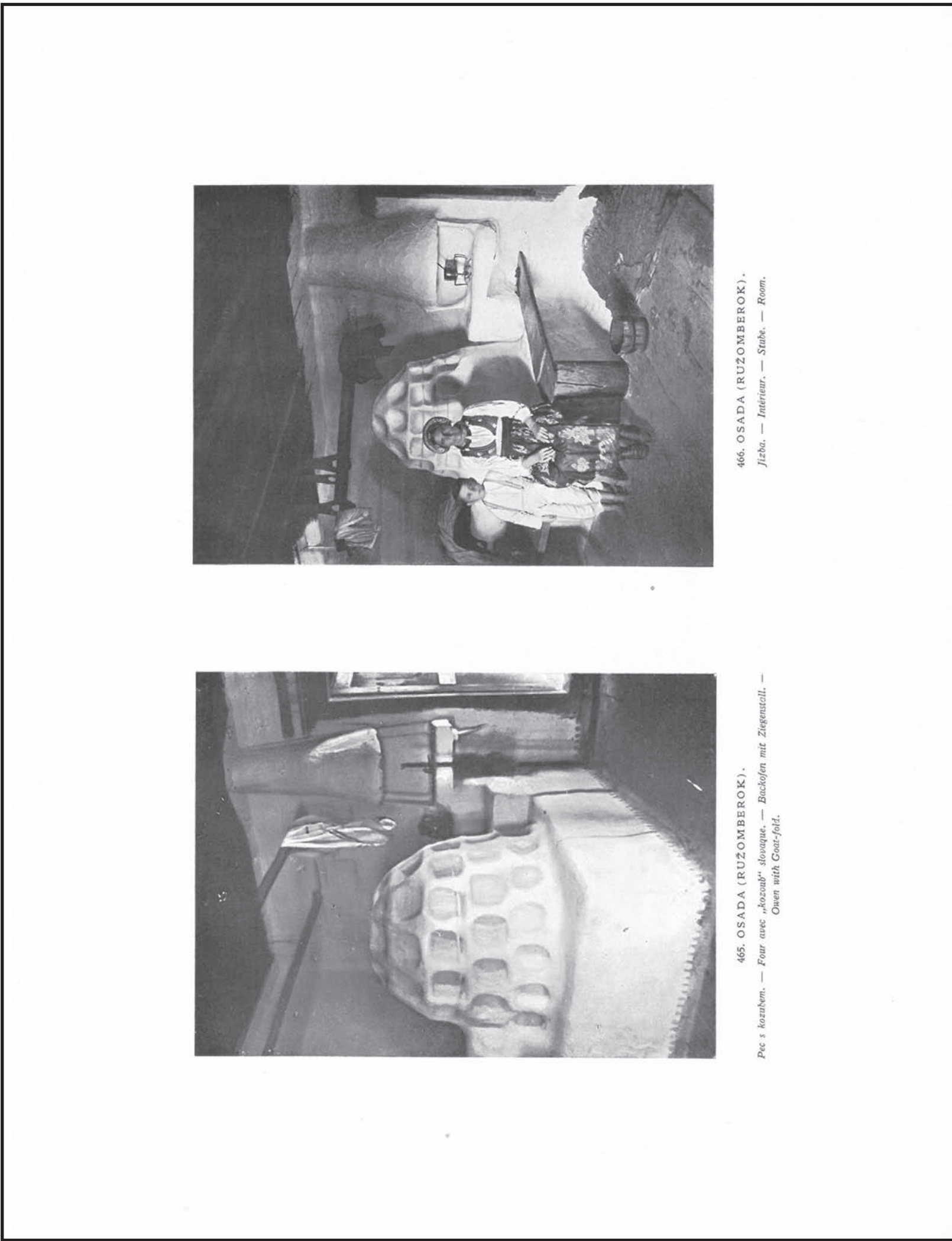
371, 372 Kouty (Hlučín).
Většinový typ v minulosti regionálně typických sýpek s roubenou klenbou na Hlučínsku - dvoupodlažní, s čelním vstupem, v horním podlaží jen s oblé příkloněnými stěnami, se zbytky ochranného lepenicového pokryvu.

379, 380 Velké Leváře (Malacky).
Specifická stavební atmosféra tzv. habánských dvorů s velkými domy, ve kterých od 16. století žily a pracovaly početné komunity náboženských skupin tzv. novokřtěnců - habánů, nazvaných právě podle neobvykle velkých domů (mají dům - Haus haben).

418 Čičmany (Žilina).
Dožívající archaické prostředí dymné jizby (která v době dokumentace už zřejmě sloužila jako odkládko, ale pro fotografii se ještě zatopilo).

465, 466 Liptovská Osada (Ružomberok).
Další vytápěcí archaismus středověkého původu - válcová a kupolová kamna, sestavená z miskovitých kachlů.

